

1. Írjon I-t az igaz, H-t a hamis állítás előtti ☐ -be!

..... / 12

- a) ☐ Augustus Julius Caesar fiaként a primo genitura elveit gyakorolva került Róma élére
- b) ☐ Az őt követő Tiberius is egyenes ági leszármazottja a naptárreformot is megvalósító Julius Caesarnak.
- c) ☐ A császári hatalom egyik biztosítéka volt Rómában, hogy a hadsereg a senatusra, a népre és a császárra tette le a hűségesküt.
- d) ☐ A Iulius – Claudius –dinasztia után, a polgárháborús időszakot követően a Flaviusok kerültek hatalomra.
- e) ☐ A tetrarchia négyes uralmi rendszer, amelyben 2- 2 társcsászár és az ő alcsászárai megosztották az állam irányításának feladatait.
- f) ☐ Constantinus 313-ban Niceában engedélyezte a szabad vallásgyakorlást.
- g) ☐ A 370-es években germán népek telepedtek be a nyugati provinciákba.
- h) ☐ A Karoling családból származó Kis Pippin pápai jóváhagyással szerezte meg a királyi hatalmat 751-ben a frank államban.
- i) ☐ A VII. századtól az arab előretörés megállításával, a bolgárok visszaverésével Bizáncban megerősödött a császári hatalom, ezért III. Leó császár visszaállította a tetrarchiát.
- j) ☐ A céhszabályzatok rendelkeztek a termék minőségéről, az áráról, a munkaidőről, az alkalmazható segédek, inasok számáról.
- k) ☐ A honfoglalás előtti időszakban a magyarok élén két fejedelem, a kende (kündü) és a gyula állt.
- l) ☐ Szent István legfőbb ellenfele Orseolo Péter volt, akit a Gizellával hazánkba érkezett Vecellin lovag segítségével győzött le.

2. Írja az adatok utáni vonalra, mi a közös bennük!

..... / 5

- a) Caligula, Claudius, Nero:
- b) Octavianus, Antonius, Lepidus:
- c) pátriárka, metropolita, püspök:
- d) gótok, longobárdok, gepidák:
- e) Savaria, Sopianae, Gorsium:

**3. Jelölje meg (így ☒) azt az egy elemet, ami a sorba nem illik!
Indokolja meg röviden a választását!**

..... / 10

- a) ☐ Circus Maximus ☐ Colosseum ☐ Akropolisz

Indoklás:

- b) ☐ Mars ☐ Vulcanus ☐ Arész

Indoklás:

- c) ☐ Nagy Károly ☐ Klodvig ☐ Martell Károly

Indoklás:

- d) ☐ bogumilok ☐ ferencesek ☐ domonkosok

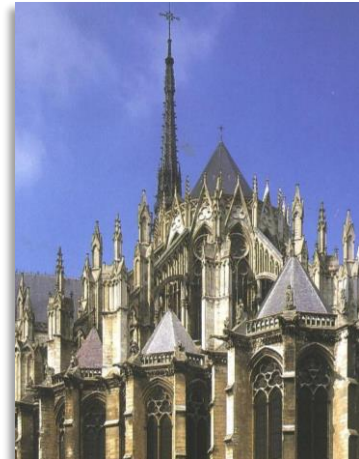
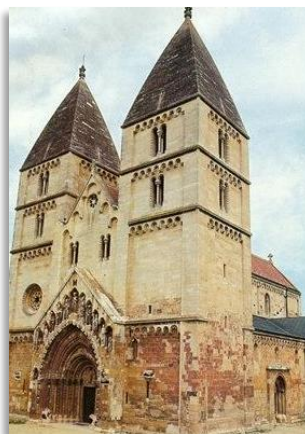
Indoklás:

- e) ☐ Kalocsa ☐ Eger ☐ Esztergom

Indoklás:

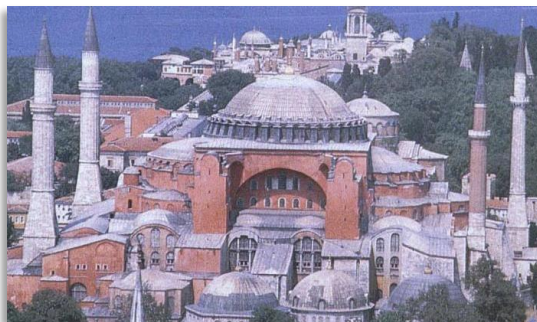
**4. Milyen művészettörténeti stílust képviselnek az alábbi építmények?
Írja a képek alá!**

..... / 4

- a) b) c)

- d) Indokolja meg, hogy miért nem illik az alábbi képen látható építmény a fenti háromhoz!

.....

5. Jelölje meg (így ☒) azt az eseményt, amelyik a kettő közül később történt meg!

..... / 5

a) ☐ Az actiumi csata	☐ a Julius Caesar elleni merénylet
b) ☐ Claudius hatalomra kerülése	☐ Traianus hódításai
c) ☐ Theodosius államvallássá tette a kereszténységet	☐ a niceai zsinaton megfogalmazták a Szentháromságot
d) ☐ I. (Nagy) Ottó megalapította a Német-római Császárságot	☐ Jámbor Lajos fiai három részre osztották a frank államot
e) ☐ Az angol rendi gyűlés kialakulása	☐ a francia rendi gyűlés kialakulása

6. Írja a forrásrészlet, illetve törvény szerzőjének nevét a megadott listából az idézet utáni vonalra!

..... / 6

Lista: Brodarics István, Szulejmán, Szent Benedek, Kálti Márk, Werbőczy István, Nagy Lajos, Augustus, Thuróczy János, Suetonius, Könyves Kálmán

- a) „Vespasianust elmarasztalni egyedül pénzsóvár természete miatt lehet ... a Galba idejében megszüntetett adónemeket ismét bevezette ...”
- b) „A tétlenség a lélek ellensége. Ezért a testvérek a megállapított időben foglalkozzanak testi munkával, más órákban pedig szent olvasmányokkal...”
- c) „...mind az országunk határai között lakó valódi nemesek, mind pedig azok, akik országunk határain belül fekvő hercegi tartományokban élnek, egy és ugyanazon szabadságot élvezzék.”
- d) „Elérkezett a félelmetes ostromhoz a besztercei gróf úr [Hunyadi], eme virtusra és vitézségre termett férfiú. Csekély számú zsoldosa volt csak a nagy ellenséggel szemben. Magyarországbeli keresztet viselő számos népek is verődtek össze Kapisztrán János fráter alatt, hogy harcoljanak Krisztus nevéért.....[Hunyadi János] végül hajókat szedett össze, megrakta keresztes népségből való fegyveresekkel, leküldte a Duna folyón az ellenséges hajókkal szemben.”
- e) „Bár a király serege ... erősen megzavarodott, s futásnak eredt.. a sereg nagy része ... a mocsarak mellett elterülő völgybe ereszkedett, míg a többiek vitézül küzdöttek tovább az ágyuk előtt.. Mikor azok, akik a völgybe húzódtak, visszatértek s harcolni kezdtek, az ágyúzás és a füst annyira elviselhetetlenné vált, hogy a sereg nagy része futásnak eredt.....Mikor az ellenség futásunkat látta, azt hitte, ez csak cselből történik, ezért, vagy talán mert a harc kifárasztotta őket, sokáig csatarendben maradtak, s az éjsötétjének leszállta előtt tartózkodtak az üldözéstől.”
- f) **Jelölje meg (így ☒) azt a földrajzi nevet, ahol a d) pontban leírt csata zajlott!**
☐ Drégely ☐ Rigómező ☐ Mohács ☐ Nándorfehérvár ☐ Buda ☐ Galambóc

7. Saját ismeretei és a térképvizlat alapján oldja meg az alábbi feladatokat!

..... / 15

a –b) Nevezze meg azt a két történelmi személyt, akik az 1301-1308 közötti interregnum idején Károly Róberttel szemben trónkövetelők voltak!

..... és

c –d) Melyik csatában és melyik évben győzte le a Csák Mátéval szövetséges Abákat? csata: év:

e) I. Károly (Károly Róbert) melyik rendelkezése ösztönözte a földesúri birtokokon is a bányák megnyitását?

f) Melyek voltak a legfontosabb ásványkincseink?

.....

g) –h) Az ország mely területein található a legfontosabb bányák?

..... és

i) Károly Róbert honnan telepített be bányászokat?

j) Nevezzen meg két helyszínt, ahol só bányásztak!

..... és

k) Melyik monopólium biztosította a király számára a legnagyobb hasznot?

.....

l) Hogyan hatott a térképen ábrázolt folyamat Magyarország településszerkezetére?

.....

m) –n) Nevezzen meg kettőt a Károly Róbert pénzreformja után használt pénznemekből!

..... és

o) Megnőtt a kereskedelmi forgalom is. Milyen haszna származott ebből a királynak?

.....

8. Egészítse ki a táblázatot!

..... / 8

Esemény		évszám		helyszín		személy(ek)	
a)			955		Augsburg		I. Ottó
	Fejedelemmé választották		997	b)		c)	
	Az Aranybulla kiadása	d)				e)	
f)			1335	g)		h)	

9. A téves információt/ adatot húzza alá a szövegben, töltsse ki a táblázatot!

..... / 3

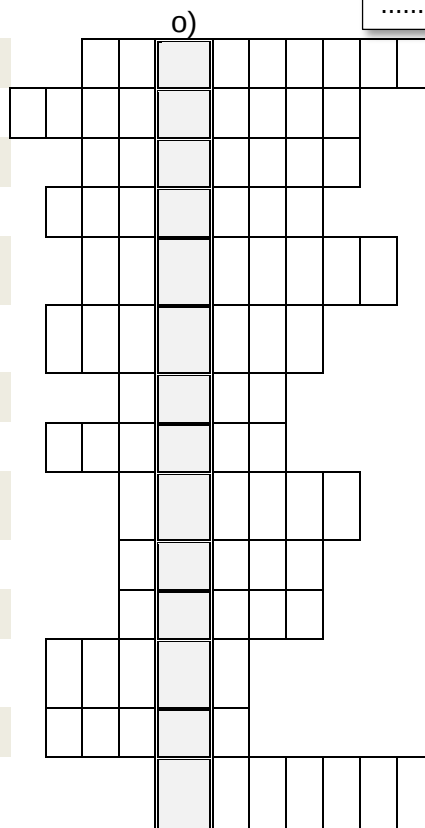
Hunyadi János 1443-ban szervezte meg a „hosszú hadjáratot”, elfoglalta seregével Szófiát is. A hadjárat után békét kötött a szultánnal Galambóc várában. 1444-ben a pápa, Velence, Genova új hadjárat megindítását követelte Ulászlótól. A velencei és a pápai flotta kisebb volt az ígértnél, ráadásul a genovaiak még segítettek is a törököket. Várnánál Hunyadi János katonái győzelmet arattak. Ulászló király halála után egyike lett a 7 főkapitánynak. 1446-ban a király (V. László) nagykorúságáig Magyarország fejedelmévé választották. Bővítették jogkörét. 1453-ban II. Mohamed elfoglalta Bizáncot. 1456-ban a törökök Nándorfehérvár elfoglalására indultak.

Téves adat		Javított adat	
a)			
b)			
c)			

10. Rejtvény

..... / 18

- A könyvnyomtatás feltalálójának vezetékneve
- A kalandozó magyarok ezen a helyszínen szenvedtek vereséget 933-ban
- Fontos levantei város
- Szent István feleségének keresztnéve
- 1396-ban végzetes csata helyszíne a törökök és a keresztény seregek között.
- Ennek a lovagrendnek a megalapítója és tagja Luxemburgi Zsigmond
- Szent István neve a megkeresztelés előtt
- Középkorban többször előforduló, 1348-ban is pusztító járvány
- A magyar sereg a bizánciakkal szövetségben ezt az államot támadta 894-ben
- Ennek a családnak a tagja Nagy Lajos királyunk
- A középkori távolsági kereskedelem egyik városszövetsége
- A román és gótikus stílusú templomokon a főbejárat fölött található küllős szerkezetű ablaktípus
- A honfoglaláskor a magyarok főfejedelme
- Velencei bencés szerzetes, csanádi püspök, a Vata-féle lázadás résztvevői ölték meg

p-q-r) Értelmezze a megfejtésben kapott történelmi fogalmat!

.....

.....

11. Esszé

..... / 14

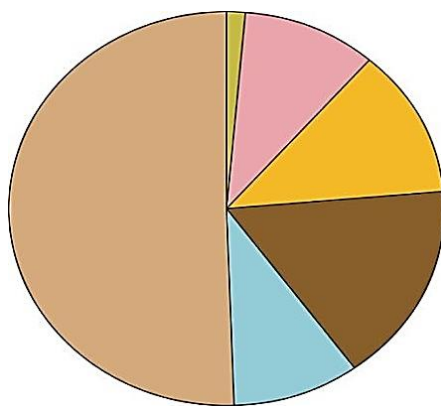
A mellékelt források és saját ismeretei alapján mutassa be Magyarország XV. századi gazdaságát! Válaszában térjen ki a királyi bevételek alakulására is!

„Az uralkodó [Zsigmond] ötven éves uralkodása alatt egy jól működő hármass pénzügyi rendszert épített ki, amelyben az aranypénzek leginkább a távolsági kereskedelemben és a külföldi érdekeltségű ügyletekben jutottak nagyobb szerephez, a Magyar Királyság területén a belföldi pénzügyi igényt az ezüst denárok és aprópénzek elégítették ki...”

(http://www.academia.edu/4235548/Luxemburgi_Zsigmond) (2016.01.03.)

„Nem elhanyagolható a kincstári bevételek sorában az ún. harmincad, a bel-és külkereskedelmi forgalomra kirótt értékű (Mária és Zsigmond idejében)..... 1454-ben a kincstár jövedelméből 218 ezer forintot lehetett remélni. Zsigmond jövedelmét többre kell taksálnunk, legkevesebb 300 ezer aranyforintra.” (Engel Pál-Kristó Gyula - Kubinyi András: Magyarország története. Bp. Osiris, 2001.150.p.)

„Mátyás nagyobb bevételekkel büszkélkedhetett, bár az évi egymillió forint csak legendának tekinthető. Eleinte szűkösen jutott mindenre. 1467-ben ezért reformot hajtott végre. Több királyi engedélyre hivatkozva nem fizették a harmincadot, köztük olyan gazdag város polgárai, mint Kassa. Mátyás átkeresztelte a vámot, amit ezen túl koronavárnak hívtak. Ám az intézkedés nagyobb horderejű volt, mint egy keresztelés. Ugyanis ettől kezdve az áruk értékének az 5 %-át kellett fizetni... [Mátyás] a 70-es és a 80-as években évente 620-630 ezer aranyra számíthatott. Szerencsés esetben egy-egy esztendőben 900 ezer forinttal gazdálkodott. Az átlagos jövedelmek több mint 60 %-át a jobbágyság teremtette elő.” (Draskóczy István: A tizenötödik század története. Bp. Pannonica, 2000. 166.p.)

A Nemzeti Tankönyvkiadó által kiadott CD melléklet a 10. évfolyamos történelemkönyvhöz (szerző: Száray Miklós)

Elért pontszám/elérhető pontszám: / 100 pont